

BETÆNKNING

Afgivet af Finans- og Skatteudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte et lovforslag, der fritager øl og sodavand, som produceres og tappes i Grønland, for emballageafgift.

Fremsat af Inatsisartutgruppen for Siumut

Afgivet til forslagens 2. behandling

Finans- og Skatteudvalget havde under behandlingen følgende medlemmer:

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, formand

Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Margrethe Thaarup Andersen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Hans-Erik Enoksen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 1. oktober under EM2026 gennemgået forslaget.

1. Forslagenes formål og indhold

Forslaget har til formål at styrke grønlandsk produktion af øl og sodavand ved at fritage disse varer for emballageafgift, når de produceres og tappes i Grønland. Fritagelsen skal forbedre lokale producenters konkurrencevilkår over for importerede produkter og understøtte lokal værdiskabelse og beskæftigelse.

Forslagsstillerne ønsker at styrke konkurrencevilkårene for grønlandske producenter af øl og sodavand, som er belastet af høje produktions-, energi- og transportomkostninger. En fritagelse for emballageafgift skal forbedre virksomhedernes rammevilkår og understøtte investeringer, arbejdspladser og lokal produktion. Forslaget skal samtidig bidrage til øget selvforsyning og indenlandsk værdiskabelse.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget blev henvist til behandling i Finans- og Skatteudvalget med henblik på, at finde en måde, hvorpå man kan komme nærmere på en løsning, hvor et flertal i Inatsisartut kan nå til enighed.

3. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagsstilleren har skønnet, at fritagelsen højst vil medføre et årligt provenutab på ca. 5,1 mio. kr., men har samtidig anført, at der ikke foreligger offentligt tilgængelige oplysninger, som gør det muligt nærmere at opgøre provenutabet. Naalakkersuisut anmodes på den baggrund om at oplyse det forventede årlige provenutab ved en gennemførelse af forslaget, herunder hvilket afgiftsgrundlag der konkret vil blive berørt.

4. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget noterer sig, at øl og sodavand, som både produceres og tappes her i landet, ikke indføres som færdigvarer og derfor ikke pålægges emballageafgift som sådanne ved indførsel. Derimod er den tomme emballage, der indføres til brug for produktionen, afgiftsbelagt ved indførslen.

Forslaget sigter mod at forbedre konkurrencevilkårene for grønlandsk produktion gennem en målrettet afgiftsfritagelse. Forslaget tager udgangspunkt i de særlige produktionsvilkår i Grønland og har til formål at styrke konkurrenceevnen for virksomheder, der producerer og tapper øl og sodavand her i landet.

Forslagsstilleren peger på, at en afgiftsfritagelse kan forbedre virksomhedernes konkurrencevilkår og dermed understøtte lokal produktion og beskæftigelse. Naalakkersuisut anfører derimod, at fritagelsen ikke nødvendigvis vil føre til lavere forbrugerpriser, og vurderer, at forslagets reelle virkning primært vil være at begunstige de lokale producenter, som vil kunne opnå et større overskud, samtidig med at Landskassen mister provenu.

Udvalget bemærker, at Naalakkersuisuts vurdering synes at bygge på, at afgiftslettelsen kun i begrænset omfang vil slå igennem i forbrugerpriserne, og at fordelene derfor primært vil komme de lokale producenter til gode gennem en forbedret indtjening.

Udvalget finder imidlertid, at det ikke på denne baggrund kan udelukkes, at en forbedret indtjening og konkurrenceposition samtidig kan have afledte virkninger i form af øget produktion, investeringer, beskæftigelse og indenlandsk værdiskabelse, således som forslagsstilleren har anført. Udvalget savner i Naalakkersuisuts svarnotat en nærmere vurdering af sådanne mulige afledte erhvervs- og samfundsøkonomiske virkninger af forslaget.

Udvalget er på denne baggrund tilbøjeligt til at anse Naalakkersuisuts vurdering at være fokuseret på forslagets umiddelbare virkninger for producenterne indtjening og Landskassens provenu. Udvalget havde gerne set, at vurderingen i højere grad også omfattede de mere

langsigtede virkninger for udviklingen af grønlandsk produktion, beskæftigelse og indenlandsk værdiskabelse.

Forslaget handler ikke om en generel afskaffelse af emballageafgiften, men en målrettet fritagelse, hvor tilsvarende importerede produkter fortsat vil være omfattet af afgiften. Fritagelsen vil dermed medføre forskellige afgiftsstørrelser mellem lokalt producerede og importerede øl og sodavand og give den grønlandske produktion en afgiftsmæssig fordel.

Naalakkersuisut har i svarnotatet rejst spørgsmål om forslagens forhold til de internationale forpligtelser, der følger af WTO-reglerne. Naalakkersuisut har i den forbindelse anbefalet, at det undersøges, om den foreslåede afgiftsfritagelse vil være forenelig med de forpligtelser, som Grønland måtte påtage sig ved et eventuelt selvstændigt medlemskab af WTO.

Udvalget bemærker samtidig, at Naalakkersuisut i svarnotatet til EM2026/65 om et selvstændigt grønlandsk WTO-medlemskab har oplyst, at Grønland allerede i dag er omfattet af WTO gennem Danmarks medlemskab. Udvalget mener derfor relevant at få nærmere belyst, hvilke WTO-retlige forpligtelser Grønland allerede er omfattet af, og hvilken betydning et eventuelt selvstændigt medlemskab vil have i forhold hertil.

Efter udvalgets mening, udgør en eventuel WTO-retlig begrænsning ikke i sig selv en hindring for at undersøge, hvilke andre muligheder der inden for WTO-reglerne findes for at styrke grønlandsk produktion og indenlandsk værdiskabelse.

Udvalget bemærker i den forbindelse, at Inatsisartut den 6. oktober 2026 vedtog at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en rapport om fordele og ulemper ved et selvstændigt WTO-medlemskab til omdeling inden FM2027. Udvalget finder, at den kommende afklaring af Grønlands forhold til WTO naturligt bør indgå i vurderingen af, hvilke muligheder Grønland har for inden for WTO-reglerne at anvende afgiftsmæssige eller andre erhvervspolitiske virkemidler til understøttelse af grønlandsk produktion og værdiskabelse.

På det foreliggende grundlag finder udvalget, at der fortsat består usikkerhed om, hvorvidt den foreslåede afgiftsfritagelse vil kunne gennemføres i overensstemmelse med de WTO-retlige forpligtelser, som Grønland er eller fremover måtte blive omfattet af. Udvalget er enig med Naalakkersuisut i, at dette spørgsmål bør afklares, inden Naalakkersuisut forpligtes til at fremsætte et lovforslag om den foreslåede afgiftsfritagelse.

Udvalget finder dog samtidig, at denne usikkerhed ikke bør føre til, at hensynet til at styrke grønlandsk produktion, beskæftigelse og indenlandsk værdiskabelse opgives. Udvalget skal derfor opfordre Naalakkersuisut til at undersøge, hvilke muligheder der inden for rammerne af Grønlands WTO-retlige forpligtelser findes for at fremme grønlandsk produktion og værdiskabelse.

Udvalget finder på denne baggrund, at forslagsstillerens ønske om en afgiftsfritagelse kan imødekommes under forudsætning af, at ordningen, efter den af Naalakkersuisut anbefalede undersøgelse, kan gennemføres i overensstemmelse med Grønlands WTO-retlige forpligtelser.

Udvalget fremsætter derfor følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte et lovforslag, der fritager øl og sodavand, som produceres og tappes i Grønland, for emballageafgift, såfremt en sådan afgiftsfritagelse kan gennemføres i overensstemmelse med Grønlands WTO-retlige forpligtelser.

5. Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller forslaget til forkastelse.

Et enigt udvalg indstiller Finans- og Skatteudvalgets ændringsforslag til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Aqqalu C. Jerimiassen
Formand

Pele Broberg
Næstformand

Margrethe Thaarup
Andersen

Hans-Erik Enoksen

Ane Hansen